

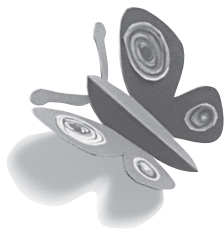
Мариана Станкова Генчева
Йовка Георгиева Владимирова

Книга за учителя
по
Домашен бит
и техника

за **1.** клас

БУЛВЕСТ 2000
София, 2009

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

1.1. Нормативни документи за осъществяване на обучението по „Домашен бит и техника“

Обучението по „Домашен бит и техника“ е нормативно осигурено чрез следните документи:

1. Закон за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план (Д. в. бр. 67/27.07.1999).

Обучението по предмета се осъществява в начален етап на основната степен на образование 1.– 4. клас. Законът регламентира културно-образователната област „Бит и технологии“.

2. Наредба № 6 от 28 май 2001 г. за разпределение на учебното време за достигане на общообразователния минимум по класове, етапи и степени на образование.

Наредбата определя учебните предмети, включени в културно-образователните области по образователни степени и етапи, с определеното учебно време. Според нормативния документ учебният предмет „Домашен бит и техника“ е включен в културно-образователната област „Бит и технологии“ и се изучава в 1.– 4. клас по един час седмично.

3. Държавни образователни изисквания (ДОИ) за учебно съдържание в културно-образователната област „Бит и технологии“ (Д. в. бр. 48/13.06.2000).

ДОИ за учебно съдържание определят знанията, уменията и отношенията, които учениците трябва да придобият в края на 4. клас в резултат на обучението си по „Домашен бит и техника“.

СТАНДАРТИ ЗА УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

(знания, умения, отношения)

Основна степен. Начален етап (1.– 4. клас)

Ядра на учебното съдържание	В резултат от обучението си по „Домашен бит и техника“ в културно-образователната област „Бит и технологии“ ученикът:
-----------------------------	---

1. Проектиране, планиране и оценяване	<ul style="list-style-type: none"> – предлага и дискутира идеи; – проектира изделия като работи по инструкции и образец; – оценява своята работа и работата на другите; – работи самостоятелно и в група.
2. Оборудване и поддържане на оборудването	<ul style="list-style-type: none"> – познава работата с някои уреди и апарати; – прави прости ремонти на собственото си имущество и играчки; – моделира, като използва аналози на някои прости механизми; – подрежда рационално работното си място.
3. Обработване, сглобяване и комбиниране на материали и модули	<ul style="list-style-type: none"> – назовава материали и основните им технологични свойства; – познава различни начини за измерване и чертане; – обработва разнообразни материали; – използва различни начини за комбиниране и сглобяване.
4. Комуникация и контрол в трудовите процеси	<ul style="list-style-type: none"> – разпознава функциите на устройства за комуникация и информация; – назовава различни начини за комуникация и контрол; – ползва различни информационни източници; – познава основни правила за общуване при делови взаимоотношения.
5. Организиране на работата и икономика	<ul style="list-style-type: none"> – различава продукт и средства за неговото получаване; – различава стока и услуга; – демонстрира умения за реклама на своя продукт; – описва някои основни технологични дейности в отделни професии.

<p>6.Отглеждане на растения и животни, здраве и безопасност</p>	<ul style="list-style-type: none"> – познава основни правила за отглеждане на домашни животни; – прилага различни способности за отглеждане на стайни растения; – използва и съхранява правилно и безопасно инструменти и материали; – познава основни правила за природосъобразен начин на поведение.
---	--

4. Учебна програма за I кл. по „Домашен бит и техника“, (Приложение, с. 54).

5. Учебник по „Домашен бит и техника“ за 1. клас.

1.2. Особенности и цели на обучението по предмета в 1. клас

Държавните образователни изисквания за учебно съдържание за културно-образователната област „Бит и технологии“ определят спецификата на учебните предмети, включени в нея. Според тях чрез учебния предмет „Домашен бит и техника“ в 1.–4. клас се акцентува на началното навлизане в многообразния свят на техниката и технологиите през призмата на опознаването на всекидневни дейности и средства, които присъстват в реалния живот на детето. Тези специфични цели на учебния предмет са отразени в учебната програма за 1. клас – чрез практически дейности да се: формира позитивно отношение към техниката и разбиране, че тя променя живота на човека; развиват умения за работа по инструкции и образец; развиват умения за предлагане на идеи и работа по собствен замисъл и избор; усвояват знания и умения за работа с определени материали и инструменти; формират умения за конструиране и моделиране; формират умения за изпробване и оценяване на изделия и модели; формират умения за наблюдаване и описание; развиват умения за работа в екип; формират умения за поемане на роли и отговорности в процеса на обучение; формира стремеж към успех и самоутвърждаване.

Учебното съдържание се усвоява основно чрез практически дейности под ръководството на учителя.

Обобщените теми и тяхното конкретизиране в учебника дават възможност на учениците да се запознаят с проблеми и дейности, свързани с домашния бит и техника, да опознаят всекидневни дейности и средства от своя реален живот.

В процеса на практическата си работа първокласниците трябва да усвоят предвидените в учебната програма основни понятия като: дом, работно място, видове линии за означаване на рязане и прегъване, инструменти и материали (хартия, текстил и природни материали), хранителни и други стоки, неподвижно свързване, машина, батерия, колело и ос, комуникация и др.

На учениците трябва да се даде възможност да: проектират, планират, предлагат идеи, проучват, конструират и моделират по инструкция и образец, да свързват различни елементи и модули, да сглобяват и разглобяват части от изделия, да изработват от подръчни материали модели за гласова комуникация, събират и съхраняват билки и др.

Съществен момент при преподаването на учебния материал е разбирането, че посочените в учебната програма понятия са в начален етап на тяхното усвояване, съобразен с възможностите на учениците от тази възраст.

Известни са затрудненията по отношение на материално-техническото осигуряване на учебния процес, поради което в учебника е предвидено да се използват предимно отпадъчни материали от дома. Намираме, че комплектите, които се предлагат от различни фирми за закупуване от училищата (респективно родителите), не отговарят на изискванията за усвояване на предвидените в учебната програма дейности. Елементите в тях са готови и на учениците им остава само да ги сглобят.

Специфична особеност на обучението по „Домашен бит и техника“ е присъствието на творчески елемент в практическата дейност на учениците. Настоящият учебник осигурява възможност за избор на модели, за реализиране на собствени идеи, за цялостна творческа активност на малките ученици.

Моделът на учебното съдържание подсигурява осъществяването на междупредметни връзки с другите учебни предмети, особено с български език и литература, с изобразително изкуство, с роден край, с математика и с физическо възпитание.

II. МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНКРЕТНИ ТЕМИ ОТ УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ

2.1. Примерно тематично разпределение

**31 учебни седмици по 1 час седмично = 31 часа
за годината**

Обобщена тема	Тематична единица брой часове	Време на провеждане
	Да се запознаем, (съдържание), 1 час	1. учебна седмица
	Материали и инструменти, 1 час	2. учебна седмица
	Видове материали, 1 час	3. учебна седмица
Конструирани и моделиране	Моят дом, 2 часа (къщичка, 1 час) (къщичка с двор, 1 час)	4. – 5. учебна седмица
Конструирани и моделиране	За детската стая, 1 час	6. учебна седмица
Конструирани и моделиране	Предмети за дома, 1 час	7. учебна седмица
Конструирани и моделиране	Любимо занимание у дома, 1 час	8. учебна седмица
Грижи за цветя и билки	Цветя за стаите у дома, 1 час	9. учебна седмица

Работа с материали и модули	Играчки от хартия, 1 час	10. учебна седмица
Работа с материали и модули	Играчки за елха от хартия, 1 час	11. учебна седмица
Работа с материали и модули	Играчки за елха от природни материали, 1 час Да украсим елхата, 1 час	12. –13 учебна седмица
Работа с материали и модули	Сурвачка от природни материали, 1 час	14. учебна седмица
Работа с материали и модули	Маски за карнавала 1 час	15. учебна седмица
Работа с материали и модули	Предмети от текстилни материали (торбичка, за бонбони), 1 час	16. учебна седмица
Работа с материали и модули	Салфетки за дома, 1 час	17. учебна седмица
Техника	Домакинска техника, 1 час	18. учебна седмица
Техника	Битова техника, 1 час	19. учебна седмица
Техника	Фенерче, 1 час	20. учебна седмица
Техника	Конструирание с готови елементи, 1 час	21. учебна седмица

Работа с материали и модули	Мартеница, 1 час	22. учебна седмица
Работа с материали и модули	Картичка за мама, 1 час	23. учебна седмица
		24. учебна седмица
Техника	Камион, 1 час	25. учебна седмица
Техника	Задвижване на играчки, 1 час	26. учебна седмица
Работа с материали и модули	Бинокъл, 1 час	27. учебна седмица
Работа с материали и модули	Сандвичи, 1 час	28. учебна седмица
Работа с материали и модули	Да се подготвим за екскурзия, 1 час	29. учебна седмица
Грижи за цветя и билки	Билки, 1 час	30. учебна седмица
	Час на разположение на учителя	31. учебна седмица

2.2. Обобщена тема КОНСТРУИРАНЕ И МОДЕЛИРАНЕ

Очаквани резултати от обучението при усвояване на учебното съдържание по обобщената тема на ниво учебна програма:

Ядро № 1 Проектиране, планиране и оценяване

Стандарт 1: Проектира изделия, като работи по инструкции и образец.

Очакван резултат: Разбира и изпълнява инструкции за работа.

Стандарт 3: Оценява своята и работата на другите.

Очакван резултат: Умее да оценява работата по зададени критерии.

Обобщената тема включва следните урочни теми:

1. Моят дом:
  - къщичка, 1 час
  - къщичка с двор, 1 час
2. За детската стая, 1 час
3. Предмети за дома, 1 час
4. Любимо занимание у дома, 1 час

2.3. Обобщена тема

РАБОТА С МАТЕРИАЛИ И МОДУЛИ

Очаквани резултати от обучението при усвояване на учебното съдържание по обобщената тема на ниво учебна програма:

Ядро № 3 Обработване, сглобяване и комбиниране на материали и модули

Стандарт 1: Назовава материалите и основните им технологични свойства.

Очакван резултат: Разпознава различни материали, от които са изработени изделията.

Стандарт 3: Обработва разнообразни материали.

Очакван резултат: Обработва хартия и текстил, като реже, сгъва, лепи и рисува.

Стандарт 4: Използва различни начини за комбиниране и сглобяване.

Очакван резултат: Свързва неподвижно два елемента, модула.

Ядро № 5 Организиране на работата и икономика

Урочни теми към обобщената тема

1. Играчки от хартия, 1 час
2. Играчки за елха от хартия, 1 час
3. Играчки за елхата от природни материали, 1 час

4. Сурвачка от природни материали, 1 час
5. Маски за карнавал, 1 час
6. Предмети от текстилни материали (торбичка за бонбони), 1 час
7. Салфетки за дома, 1 час
8. Мартеница за здраве, 1 час
9. Картичка за мама, 1 час
10. Бинокъл, 1 час
11. Сандвичи, 1 час
12. Да се подготвим за екскурзия, 1 час

2.4. Обобщена тема ТЕХНИКА

Очаквани резултати от обучението при усвояване на учебното съдържание по обобщената тема на ниво учебна програма:

Ядро № 2 Оборудване и поддържане на оборудването

Ядро № 4 Комуникация и контрол в трудовите процеси

Урочни теми към обобщената тема

1. Домакинска техника, 1 час
2. Битова техника, 1 час
3. Електрическо фенерче, 1 час
4. Конструиране с готови елементи, 1 час
5. Телефон, 1 час
6. Камион, 1 час
7. Задвижване на играчки, 1 час

2.5. Обобщена тема ГРИЖИ ЗА ЦВЕТА И БИЛКИ

Очаквани резултати от обучението при усвояване на учебното съдържание по обобщената тема на ниво учебна програма:

Ядро № 6 Отглеждане на растения и животни, здраве и безопасност

Урочни теми към обобщената тема

1. Цветя за стаите у дома, 1 час
2. Билки, 1 час